

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 139.

V Ljubljani, v ponedeljek 21. junija 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 19. junija.

Petrolej.

Celih šest ur je včeraj trajala dnevna seja, v kateri so za Steinwenderjem govorili še trije vladni zastopniki finančnega ministerstva, namreč dvorni svetnik Baumgartner, tajnik Jorkaš in denarni minister Dunajevski sam. Za njim je govoril poljski poslanec Chamiec ter dokazoval, da predlog carinskega odseka državi obeta večega dobička, kakor predlog Suessov. Zadnji govornik je bil Lienbacher, ki je včeraj govoril prav v duhu in smislu levičarjev. Rekel je, da hoče navesti vzroke, zakaj bode glasoval za Suessov predlog, ali pravih vzrokov v njegovem govoru prav malo nahajamo. Lienbacher se je postavil na stališče, da po Suessovem predlogu ne bo več kontrobanda in goljufije, ki se je dosedaj godila s petrolejem; država ne sme trpeti goljufije, ona kaznuje male kontrobandince, toraj tudi nikakor ne more pritrditi predlogu odsekovega, ampak mora sprejeti predlog Suessov. Lienbacher sicer ni dokazal, da sta kontrobanda in goljufija po sprejemu Suessovega predloga nemogoča, vendar so mu levičarji živahno pritrkavali in ploskali, ko je končal svoj govor. Na desnici pa so bili jako nevoljni na Lienbacherja in zlasti so Čehi na glas razodevali svojo razdraženost in povdarjali, da Lienbacherja nikakor več ne smejo trpeti v eksekutivnem odseku. Noben govornik na levi strani namreč tako strastno in tako zaničljivo ni napadal večine in od carinskega odseka nasvetovanih predlogov, kakor Lienbacher. Podtikal ji je namen, da hoče še dalje trpeti in mirno gledati goljufije in kontrobanda s petrolejem, da njegov pravni čut take krivice ne more trpeti in da zaradi tega ne more glasovati z večino. Dobro ga je zavrnil poročevalec Meznik, češ, da se je delal, kakor bi bil vso pravico, pravičnost in poštenje samo on v njem vzel.

Res so ljudje pri carinskih tarifnih jako čudni, ker ne pomislijo, da povikšanje carine koristi prideljevalcem, škoduje pa kupovalcem, in da ljudje, ki potrebujejo kako vsakdanjo reč, ne zaslužijo nič manjega varstva, kakor oni, ki dotično reč pridelujejo ali izdelujejo. Povikšanje carine na petrolej bi koristilo posestnikom takih izvirkov in studencev, prebivalstvo pa, ki petrolej žge, bi bilo morda vsled višje carine prisiljeno dražje plačevati petrolej. Modra in previdna vlada mora toraj pri vravnavi carine na to gledati, da sicer varuje domač pridelalec in ga ne pušča spodrivati po vnanjem blagu, ne sme pa s previsoko carino tujih pridelkov popolnoma odvrniti in domačim lastnikom dajati nekak privilegij, da smejo svoje blago, kakor se jim ljubi, drago prodajati in prebivalstvo dreti. Tudi to so zagovorniki Suessovega predloga izpustili izpred oči, da se kontrobanda po nobenem zakonu ne more zabraniti, ako ga izvrševalni organi nalašč nečejo odvrniti. Kaj pomaga najostrejši zakon, ako stražniki na meji ali pa ogledniki in komisarji po dotičnih bramah nečejo viditi blaga, od kterege bi bilo treba plačati višjo carino, in ga nalašč zapišejo v nižji razred? Trditev Lienbacherjeva, da sta poštenje in pravica na strani Suessovega predloga, bila je toraj jako piškava, zato pa s svojim govorom tudi nobenega ni prepričal ali spreobrnil.

Za njim bil je sprejet konec obravnave in je bila ob enem seja ob štirih popoldne sklenjena.

Toda že ob sedmih se je pričela večerna seja, ki je trpela skoraj do polnoči. Poslancem se toraj ne more oponašati, da bi včeraj ne bili dovolj delali. Prvi je govoril poljski poslanec Abrahamovič, za njim pa je prišel na vrsto generalni govornik levičarjev, dr. Herbst, kteremu sta sledila še poročevalec Suess in Meznik. Ko je izgovoril Suess, hotel je predsednik, dr. Smolka, sejo skleniti, ker je bila že odbila deseta ura. Pa levičarji so bili za ta večer vse svoje ljudi skupaj spravili; vidili smo v zbornici poslance, ki jih sicer cele mesece ni tukaj. Veliko jim je bilo toraj ležeče na tem, da se je glasovalo že sinoči, ker bi jim bil danes morda kak pajdaš že zopet popihal. Na desnici je pa nekaj poslancev manjkalo, od kterih se je bilo nadejati, da danes morda pridejo v sejo.

Okoliščine so bile toraj sinoči za levičarje jako ugodne, zato se ni čuditi, da so se nadejali zmage in da je Herbst z vso strastjo od predsednika zahteval, da naj se seja nadaljuje. Govoril je toraj še poročevalec Meznik in potem se je pričelo glasovanje o predlogu Suessovem in sicer ustmeno po zahtevanju poslanca Herbst.

Glasovanje.

Tiho in vseskozi z napeto pozornostjo sledila je zbornica glasovanju, pri kterem je pa nekterokrat vstal hud šunder. Prvi hrup so zagnali levičarji, ko je konservativni nemški poslanec Doblhammer glasoval zoper Suessov predlog in pokazal, da je Lienbacher osamljen in da bode Liechtensteinov klub glasoval v tesni zvezi z desnico. Drug še hujši vriš je vstal, ko je glasoval minister Dunajevski, kteremu so se porogljivo posmehovali, med tem, ko so se z desnice čuli glasni klici in opomini, da naj se vedejo dostojno in naj dajo mir. Vihar se je na levičarje pomnožil, ko je nemško-česki poslanec Heinrich glasoval z desnico, in psovke: izdajica, renegat itd. so se razlegale po dvorani. Pa Heinricha to ni begalo; ko so poslanci z desnice klicali: mir dajte! je Heinrich s krepkim glasom zaupil: Mar mislite, da bodem z Vami glasoval? To bi se mi ljubilo!

Lienbacher in Gödel.

Z „dobro“-klici je bilo od levičarjev pozdravljeno glasovanje Lienbacherjevo, kteremu se je včeraj pridružil tudi baron Gödel. Kdor ju je vidil sinoči skupaj stati, morale so mu nehoté na misel priti besede nemškega pesnika: „Arm in Arm mit dir fordere ich das Jahrhundert in die Schranken“, kar bi se prosto poslovenjeno reklo: V zvezi s teboj se vraga ne bojim! Eni pa so bili tako poredni in burkasti, da so zagledavši omenjena dva šepetali: Don Quixote in Sancho Pansa!

Izid glasovanja.

Med glasovanjem bili so zdaj levičarji, zdaj zopet desničarji za nekaj glasov naprej, in vse se je gnetlo proti središču, ko je po dovršenem glasovanju predsednik vstal ter naznanil, da je bil Suessov predlog zavržen s 160 glasovi proti 154.

Desnica je združeno glasovala zoper Suessov predlog; odpadla sta bila k nasprotni stranki od nje samo Lienbacher in Gödel. Manjkali so iz Hohenwartovega kluba dalmatinski poslanci Bulat, Klaič in Pavlinović, ki jih ni na Dunaji, pa tirolski poslanec Greuter, ki zaradi bolehnosti biva v Gasteinskih toplicah. Iz českega

kluba so manjkali grof Clam-Martinic Henrik in dr. Engel, ki sta bolna, pa grof Lützow; glasovanju odtegnil se je dr. Vašaty. Iz poljskega kluba so se bili glasovanju umaknili: Čartorijski, Čajkovski Alfons, Dzieluski, Dzwonkowski, Gujevoš, Grodovski, Hausner, Levakovski, Mohnacki, Oniskievič, Rapoport, Romaszkan, Skarszewski, Smarzewski, Starzinski in Visocki; razun teh 15 mankal je še grof Potocki, ki ima dopust. Iz Liechtensteinovega kluba edinega Zallingerja ni bilo na Dunaji. Ravno tako je baron Pino še na dopustu. Izmed levičarjev izostala sta samo Popper in Schaub, ki sta na dopustu; Neuwirth je moral celó iz Merana priti k glasovanju, kamor se je bil pred nekimi dnevi zaradi bolehnosti svoje podal.

Iz Coroninijevega kluba mankal je samo Millevoi, izmed moravskih velikih posestnikov pa se je glasovanja zdržal grof Vetter, ki ga je sedanja vlada pred par leti napravila za deželnega glavarja moravskega. Bojazen zameriti se levičarjem bila je toraj pri njem večja, kakor čut hvalečnosti do vlade. Z levičarji so glasovali vsi Coroninijevci, razun Vučetiča in Sohorja, ki sta glasovala z desnico, dalje vsi južni tirolei, Dunajski demokratje, antisemiti in moravski veliki posestniki, izmed kterih sta samo grofa Berchtold in Fürstenberg glasovala zoper predlog Suessov.

Drugi predlog, da naj carina od petroleja znaša 8 gold., bil je zavržen s 163 glasovi proti 144 in še večji razloček se je pokazal pri naslednjih glasovanjih, pri kterih je obveljal predlog odsekov s pristavkom Groholskega, da naj se od težkega petroleja pobira 2 gold., od lažjega ameriškega petroleja pa 2 gld. 40 kr. carine. Ko so namreč levičarji propali pri prvem glasovanju, začeli so polagoma zapuščati dvorano in se odpravljati domu, ker je šla ura že proti polnoči, ko je dr. Smolka napovedal konec seje.

Danes se nadaljuje obravnava o carinskem tarifu, ki bo v ponedeljek dovršena. V torek bo menda zadnja seja, potem se pa poslanci razidejo na poletne počitnice. V današnji seji izročil je poslanec Pfeifer prošnjo po silni toči dne 5. t. m. poškodovane občine Brusniške za državno podporo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. junija.

Notranje dežele.

Da nemški „Schulverein“ tudi pri pametnih Nemcih nima posebne veljave, razvidno je že iz tega, kako ga je velika večina Solnogračanov sprejela. Mestni magistrat je naročil po hišah razobesiti zastave. Toda kaj pomaga, če se pa ljudje za to „pobožno“ željo njegovo niso v toliko meri zmenili, kakor je bilo to magistratu ljubo, in kakor bi bilo morda to apostolom pruskega kralja všeč. Duhovščina tudi niti prsta ni gnila za proslavljanje „Schulvereina“, ker je prepričana, da je njegovo delovanje veri prav tako nevarno, kakor pa nemškemu narodnostim; duhovske hiše toraj niso bile okinčane. Deželne hiše stale so tudi s čisto navadnim licem na svojih mestih; deželni odbor je namreč tako sklenil, in Solnograškemu deželnemu odboru se vendar ne more očitati

da bi v njem Slovani večino imeli, ker jih ondi celo nič ni. Sami trdi Nemci sedé v njem in niti ti ne marajo nemškega „Schulvereina“; bodo že vedeli, zakaj da ne. Poleg teh stala je pa tudi velika večina drugih zasobnih hiš neokrašena, da po celih dolgih ulicah in trgih ni bilo videti niti ene zastavice. Le tiste hiše so bile v zastavah, kjer je kaka gostilna v prtiličji, ali pa kjer stanujejo zagrizeni pruski nemčurji.

Iz gotovega vira se je nekterim nemškimi listom sporočalo, med katerimi je tudi „Reichenberger Ztg.“, da Solnograški cesarjev namestnik **grof Thun** ni šel prostovoljno na „Schulvereinovo“ zborovanje, temveč mu je rekel grof Taaffe. To se zna, da to ni bilo povleje, kakor ga dá stotnik prostaku, temveč le osobno izražena želja, da grof Taaffe menda želi, da bi šel grof Thun v sredo „Schulvereincev“ ter bi jim ondi povedal, da jih ima grof Taaffe rad, naj le še tako naprej pospešujejo germanizacijo, kakor so jo do sedaj. S tem ravno so se mu tembolj prikupili, ker tako rekoč njegove nakane izvršujejo, ne da bi nanj pri vsem tem kak sum letel. Kar naravnost Slované ponemčevati si Taaffe vsled izdanega programa vendarle ni upal, zato mu je tembolj dobrodošel „Schulverein“ kot izvrševalec njegovih tajnih nakan. Grof Taaffe lahko vsak dan dokaže, da njegova vlada ne ponemčuje Slované, vsaj na ta način ne, kakor se to od pruske strani na Poznanjskem godi, da se Slované kar naravnost v šoli in v uradu zatira. Tako daleč se grof Taaffe, prijatelj Slované ne bo nikdar spozabil in se mu tudi treba ni, saj ima za to jako vrliga pomagata, ki je po tistem že ves čas od svojega početka pa do današnjega dne za razširjenje nemštva delal. Žalibog, da je to delovanje v najtesnejši zvezi s Prusijo, česar pa grof Taaffe ne vidi, ker ima slabe oči in še slabše naočnike.

Če hi so s **Taaffejo vlado** čedalje manj zadovoljni in se jako britko pritožujejo, da jim niti desetega dela tistega ni spolnila, česar so se pred 7 leti pri njenem nastopu nadjali. Avtonomija, ktere si Čehi na vso moč želé, je še vedno ondi, kjer je bila in ji v vseh 7 letih niti za las niso bližej, kakor so ji bili pod prejšnjimi ministerstvi. Pravice českega deželnega zbora se tudi niso povečale, da, še celó volilni red ostal je prejšnji, tako, da če danes Nemci na krmilo pridejo, zopet lahko narodu sovražno večino kar čez noč napravijo. Nevarnosti, da bi s časoma še te pridobitve, kar jih imajo, padle centralizmu v žrelo, je pa od dne do dne več. Edino na šolskem polju, pravijo Čehi, bi bili nekaj dosegli, če bi jim preklicani „Schulverein“ toliko šne skaze ne delal. Sicer pa mislimo, da niso le Čehi sami s sedanjo vlado nezadovoljni, temveč razun Poljakov več ali manj vsi Slovani, toda pomagati si ne morejo in jim toraj družega ne ostaja, kakor molčati in to za ljubo vzeti, kar so polagoma dosegli. Sicer pa pač lahko rečemo, da pod drugimi ministerstvi tudi nismo bili kdo zna kaj na slabšem. Slovanski listi so se poprej prav tako konfiscirali, kakor sedaj, Nemci pa vendarle niso tolikošnjih komedij vganjali, kakor si jih sedaj upajo.

„**Irredenta**“ v **Spljetu** je mislila imendan svojega poglavarja, dr. Bajamontija, v to porabiti, da bi bila zopet nekaj znamenja dala, da je sploh še med živimi. Mestne godce si je najela, da bi bili napravili svojemu doktorju podoknico. Magistrat je pa rekel: Ne boš! Smo že drugod videli, kam take javne demonstracije pripeljejo. Dogodki v Budapeštu in zlagani ter izmišljeni dogodki Ljubljanski, s kterimi so lažnjivi časnikarski dopisuni skoraj ves svet preplavili, dali so Spljetskemu magistratu povod, da je nameravano podoknico prepovedal. Reči se mora, da je modro ravnal! Kajti razmere v Spljetu so prav take, kakor pri nas v Ljubljani. Narodna stranka, t. j. hrvatska stranka, je ondi v veliki večini. Lahki in ž njimi združeni Srbi so pa v nekem takem razmerju Hrvatoma nasproti, kakor pri nas nemškutarji Slovincem. Lahko si je toraj misliti, kakšen ropot da bi bil nastal med narodno stranko in laško manjšino, če bi bili Hrvatje videli, kako da „irredentovci“ svojega malika, dr. Bajamontija, poveličujejo. Kljubu prepovedi pa „irredenta“ vendarle ni mirovala. Zbralo se je nekaj srborite mladine pred Bajamontijevim stanovanjem, kjer so jeli vpiti: „Evviva Italia! Morte ai Schiavi!“ in kar taka druhal še drugega lepega zna. Redarji in orožniki morali so jo z orožjem vsaksebi razgnati. Potem je bil mir.

Vnanje države.

V **Rimu** so pri nadomestilnih volitvah za srenjski odbor zmagali katoliki, 18 kandidatov njihove stranke je bilo voljenih. Zmaga je toliko večja, ker toraj katoliki niso imeli zveze z zmernimi liberalci, s kterimi so drugokrat volili; kajti dosihmal ni bilo moč drugače spraviti kakih odločnih katolikov v mestni svet, in še lani so bili izmed 24 mestnih svetovalcev na novo izvoljeni le 3 odlični katoliki, in še ti so bili izvoljeni samo tako, da so jim liberalci dali kakih 100 glasov iz osebnih ozirov. Mislili so, da ima katoliški volilni odsek razpolagati le s kakimi 3800 glasovi, in sedaj je bilo h krati 8 kandidatov, ki so bili izključljivo na katoliških zapisnikih, voljenih s 5300—6000 glasovi, in prvi kandidat liberalnih in radikalnih odsekov, večkratni milijonar, ki je sedaj v zboru, je ostal v manjšini z 800 glasovi. Trije nekdanji žu-

pani niso bili več voljeni v mestni zbor. Dosedanji mestni odborniki, odlični katoliki, ki so se odlikovali pri vsaki priliki, so bili voljeni s 7000 glasovi. Katoliški volitveni odsek je nasvetoval tudi nekatere zmerne liberalce, ki so dosihmal v važnih načelnih vprašanjih glasovali s katoliki in ti so bili voljeni z veliko večino, med temi začasni župan Torlonia z 9500 glasovi. Volitve se je vdeležilo lansko leto 9574 volilcev, a letos 10.632.

Gledé **smrti bavarskega kralja** gré po celem svetu vprašanje, ali blazen človek pač zamore kaj takega izvršiti in s toliko premišljenostjo samomor pripravljati, ali ne. Zdravniki so rekli, da! Dokaze imajo, da so v nekterih slučajih posebno blazni čudovito ustrpljivi, kedar jim gré za ta ali oni namen. Gotovo bi se bila pa kralju taka čudna smrt lahko priprečila, če bi bil njegov telesni zdravnik Gudden bolj pazil nanj. „Allgemeine Wiener Medicinische Zeitung“ poroča iz jako zanesljivih virov, da je bavarska kraljeva rodovina moškega spola sploh več ali manj k blaznosti nagnjena, iz česar pa še ne sledi, da bi moral ravno vsak blazen postati. Pri kralju Ludoviku se je pa ta nagnjenost še zdatno gojila po živi fantaziji, v kateri je skoraj ves čas svoje vladarske dóbe na svojih gradovih preživel. Leta 1876. se je ta nagnjenost prvič na ono stran nagnila, kjer se blaznost pričinja, ter se je od tedaj redno razvijala. Glavni udarec, oziroma glavno podporo pa je dobila v poslednjem času z napravo državnega koraka, s kterim so kralju Ludoviku vlado vzeli in jo njegovemu stricu Luitpoldu izročili. On, ki je bil do sedaj visoko nad ljudmi, naj bi bil odslej nadalje kot blazen pod varstvom ljudi — svojih podložnih. Ta misel mu je bila nestrpilna in od prvega početka njenega jel je Ludovik na to misliti, kako bi se jetništvu odtegnil. Žalibog, da se mu je to po Guddenovi neprevidnosti le preveč posrečilo. Kralj Ludovik je tako rekoč v duhu videl pred seboj svojo bodočnost, slično, kakoršna je sedanost njegovega brata Otona, in to mu je bilo tako strašno, da se je na vsak način nakani izoginiti hotel, kar je tudi izvršil.

Druga **bavarska kamora** je zborovala 17. t. m. Navzočih je bilo 156 članov. Predsednik, pl. Ow, je otvoril sejo in ministerski predsednik, pl. Lutz, je govoril o načinu, kako se imajo obravnavati predlogi. Nasvetoval je posebni odbor iz 28 članov, ki je bil takoj izvoljen. Predsednik temu odboru je poslanec Kopp. Predlog v kterem se govori o nesposobnosti kralja za vlado, obsega 50 pol in sega nazaj do l. 1864. zadržaj je res silo obtežujoč. Nekteri udje patrijotične stranke so zahtevali, naj se kamora nikar ne spuša v obravnavo predloga, dokler je ministerstvo Lutz na krmilu, in oziroma ako ministerstvo ne odstopi, naj iz sej izostanejo, a tega niso sprejeli. Sklenili so, da žalostnih razmer nočejo obračati v politično korist, marveč naj se dela na to, da se ta stvar popolnoma razjasni, posledice morajo same po sebi razvijati se iz tega. Toraj hočejo v odboru stvar do dobrega preskusiti, dopolniti po zaslišanji prič in zapisnikov, in izid pojasniti, kar bode kazalo. A že na prvi pogled se kaže, kako težko bode stalo ministerstvu opravičiti se. Razjarjeni so poslanci nad tem, da so še v maji skušali navaliti na deželo dolgove kraljeve kabinete kase, dasiravno so ministri, kakor sami spoznajo, že davno vedeli, da kralj ni dosti zaveden, a vendar niso nič storili, še tudi potem ne, ko so s kraljem Ludovikom občevali le po lakajih in slugah in so kraljevi podpis pridobivali le z zvijačo. Posebno hudo je zadel poslance odgovor na interpelacijo, zakaj so bili konjeniki poslani na kraljev dvor, ker se kaže, da je ministerstvo dobro znalo za vzroke, pa je vendar molčalo. O tej stvari bremo dalje to-le: List „Vaterland“ (v Monakovem) poskuša ministerstvo zarad vladanja Ludovika II. braniti in ga jemlje pod svoje peruti, in to dela v lepi složnosti z raznimi liberalnimi listi, posebno pa z „Neueste Nachrichten“. Med tem pa raste razdraženost zoper ministerstvo po vseh krogih. Predlogi, ki so kamori došli, do dobrega pričajo, da je kralj dajal povelja, ki so morala vsacega osupniti, in to že pred več leti. Lastnoročni list ukazuje, pomoriti vse lakaje, vse sodnijske sluga in ministre in oslepiti se imajo na enem očesu. Polkovnik životnega polka je dobil povelje, palače vseh kraljevih princev zasesti in prince po kasarnah zapreti, kakor veleizdajalce. Drugo povelje se je glasilo, Monakovo zažgati na vseh voglih. Ko so prebrali to čudno pisanje, je to nekatere tako osupnilo, da so morali iz dvorane iti. Predsedništvo kamore poslancev je princ-vladar sprejel zelo odlično. Vsem je v roko segel in globoko ginjen je rekel, da upa na božjo pomoč, da mu bode mogoče izpolniti težke dolžnosti in da Bavarskega ne bode zapustil.

V **Bolgariji** sta se ministerski predsednik Karavelov in pravosodni minister baje zopet poravnala. Vendar pravijo, da s tem ministerska kriza še ni odpravljena.

Ruski dvorni krogi so vedno še na bolgarskega kneza silno jezni, česar tudi prav nič ne skrivajo. Da je to resnica, kaže preiskava, ki se je te dni proti tistim ruskim častnikom v Varšovi zvršila, kteri so svoje dni zmagovitemu prodiranju bolgarskega kneza na čast napravili banke, na kterem so zložili tudi lepo adresso v podobi častitke, ktero so Aleksandru poslali. Ko bi bili kaj takega srbskemu Kralju Milanu na čast napravili, bi jim bila ruska dvorna stranka menda še do zlatih

zaslužnih križcev pripomogla. Ker so se pa Aleksandru bolgarskemu drznili kaj takega narediti, prišli so v preiskavo, ktere konec je bil tak, da je vsak izmed njih strog ukor dobil.

Francoski poslanec Coutonly je prišel 17. t. m. v **Bukarešt** in je imel dvoje pogovorov z rumunsko vlado. Dokler nove pogodbe ne naredé, bodo kupčijske razmere med Francosko in Rumunsko na takem stališču, kakor pred določitvijo avtonomnega tarifa, t. j. pred julijem l. 1885. — Kakor se vidi, Rumunci so se prenačili, ko so tako hitro napovedali Avstro-Ogerski celno vojsko, sedaj še le iščejo trga svojim pridelkom.

Kakor Gladstone, tako je tudi **Hartington** stopil z manifestom v roki pred svoje volilce, kterim prav veliko in prav lepih reči obeta. Najprvo povdarja, da se bo tudi v bodoče vedno irskemu oslobodjenju po robu stavil in na noben način ne bo dovolil, da bi Irci svoj parlament dobili. Če bi ga pa konečno kljub njegovemu naporu vendarle dobili, moral bo ostati angleškemu parlamentu podrejen, kteremu edinemu gré nadzorovalna pravica. Tudi pravosodna uprava mora ostati v rokah gosposke, ktera je za njo parlamentu odgovorna.

Iz Carigrada javlja „Pol. Corr.“, da **Turška** ne nasprotuje toliko zedinjenju Bolgarov, kolikor druge velevlasti. Ako narodna skupščina (so-branije) proglasi unijo, ni se bati turškega posredovanja, a velika nevarnost pri tem je, ko bi za ta slučaj morala posredovati Rusija. (Nevarnost menda za kneza, ne za Bolgare.)

Izvirni dopisi.

Izza Škofje Loke, 18. junija. (Popravek. — Zavarovanje.) V moj dopis od 10. junija, natisnjen v „Slovenca“ dne 15. junija se je vrinila jako neljuba pomota. Na čelu sem pisal: „Izza Škofje Loke“ a tiskalo se je: „Iz Škofje Loke“, kar da dopisu drug pomen vsaj marsikterega bralca v Škofji Loki in v obližji bi bil dopis lahko pripravil k misli, da ni vseskozi resničen.

Skoz Poljansko dolino se je danes vračal odličan uradnik banke „Slavije“, kteri je v Oseliški županiji prav veliko zavarovancev nabral. Ljudstvo začne spregledovati. Dobro znamenje! Naj bi spregledovali tudi drugej. Veliko krajev je, kjer v tem oziru, posebno po hribih še spi. Rodoljubi in bratoljubi budite zaspane!

Iz Goriške okolice, 19. junija. (Po burji tihota; prepoved radi bližajoče se kolere; monsignor dr. Valussi.) Ubogi časnikarji, ako bi ne bilo nič novega na svetu! A vendarle skrbi človeški rod v enomer, da se nadaljuje zgodovina in da „nulla dies sine linea“ (ni dneva brez časnika)! Taka je tudi v naši „solnčni“, pa po zadnji škandalozni kroniki z marogami opisani Goriči. Sicer se ne vrše več oni pretepi, kot v mesecu maju, ker so više oblasti krepko segle vmes, ali žerjavica vendar še tli pod pepelom. Slabo odgojena mladina Goriška še vedno pohujšanje vganja, zlasti po noči, kakor se pritožuje Goriški „L'Ecco“ v nemalo pravno škodo neskušene mladosti. Naj bi poslednjim sprosil „deviško-angelski mladenč sv. Alojzi“ moč ustavljati se zapeljivosti, prvim pa sv. Duh saj nekaj strahu božjega, da ne bodo dirjali v lastno pogubo, ampak da se v teku tega sv. leta spreobrnejo. In kdo je temu največ kriv, da je Goriška mladost, zlasti nižje vrste, tako razposajena? Starši, ki prepusté svoje otroke brez odgoje in nauka, kteri zajdejo vsled te nemarnosti v žrelo pohujšanja, tatvine in drugih pregreh, zarad kterih se polnijo ječe. Nad vse čudno je to, da med tim, ko sili postava vse otroke zvunaj mest — t. j. na deželi ali na kmetih — h obiskovanji šole, akoravno jih stariši pri raznem delu večkrat neobhodno potrebujejo, da, pravim, ta postava ne velja enako tudi za mesta, kakor mi je pravil nedavno neki mestni (Goriški) učitelj, se moramo temu pač čuditi; kajti saj imajo mestni otroci še več časa obiskovati šolo in vendar zanikrnih starišev nihče ne sili h temu! Ubogi starši na deželi pa morajo plačevati glóbe, ako ne pošiljajo svojih otrok redno v šolo, dasi jih mnogokrat — ker so ubogi — potrebujejo domá; mestni otroci zanikrnih, neskrbnih starišev pa postopajo po mestu in zvunaj mesta, ne da bi jih kdo smel siliti v šolo ali kaj drugega, n. pr. rokodelstva se naučiti. Iz takošnih otrok zrastejo že zgodaj nagajivi pohujšljivi, kakoršni so oni, ki so provzrokovali one glasovite pretepe med njimi in med c. kr. vojaštvom meseca maja t. l. — Škoda, da nima Avstrija za takošno druhal kakšne zvunanjo naselbine, kakor n. pr. Francoska Cayenne ali obilno-

številne Australijske otoke ali kaj enacega, da bi bili pošteti ljudje zavarovani pred tem izvrzkom človeštva! Pač res je mnogo gnjilega v mestih, in to ravno tam, kjer je sedež svetnih in duhovnih oblasti; in iz mest se razliva pohujšanje na deželo, kakor lava iz ognjeblavnega žrela. Po zvnanjem imamo zdaj mir v mestu, ali za kako dolgo, kdo to vé? — Te dni je došla od c. kr. Tržaškega namestništva prepoved, izdana 5. t. m. štev. 8272, vsled ktere je do nadaljenih naredeb zaradi zdravstvenih ozirov in vtemeljenega strahu pred kolero, ostro prepovedano romanje na božje poti po celi goriški in gradiščanski grofiji in posebno pa oni h Materi Božji na otok Barbano, na sv. Goro in na Grad pri Merno. Nečem razsojevati takošnega povelja višje oblasti, saj je vsaj gotovo to storila iz dobrega namena, le toliko bodi tukaj povedano, kar nas uči zgodovina o postanku božjih pot. Božje poti so nastale ali po kaki čudni dogodbi ali uslišanih prošnjah in to v dušnih in telesnih potrebah. Pred našim stoletjem so tudi kdaj razsajale kužne bolezni, ali ravno to je nagibalo in spodbujalo kristjane, da so v skupnih pobožnih obhodih prosili Boga za odvrnjenje že poslane ali pa preteče šibe, za kakoršne mora verno krščansko srce smatrati one časne nadloge.

Kolikor je meni znano, ni ob zadnji hudi koleri o poletju 1855 nihče od mnogoštevilnih romarjev niti zbolel niti umrl ne na potovanju na sv. Goro ne na otoku Barbani¹⁾; saj zapisano tega v naši kroniki ne najdem. Spominjam se pa, da takrat smo hodili vsi brez razločka stanú, spola ali starosti radi zlasti na sv. Goro, akoravno je davila kolera povsod v okolici sv. Gore. Prav v njenem znožju je bila zeló huda, kakor n. pr. v Solkanu, v Grgarji, v Ravnici, v Gorici in Goriški okolici in sploh po vsej naši grofiji, kakor v bližnjih pokrajinah; ali na preimenitni božji poti na sv. Gori se ni niti vedelo za to grozno morilko, kajti saj se imenuje presveta Devica: „Zdravje bolnikov“, in ki se je tukaj ravno zato prikazala, da bi se k njej zatekali v vseh dušnih in telesnih potrebah! Zadnja prepoved se ima menda umevati v tem smislu, da le velikim mnogobrojnimi procesijam od daleč sem hoditi je prepovedano, a ne v posameznih krdecih; sicer bi se moral tudi vsaki uhod in izhod iz mesta v mesto, oziroma iz občin v občino prepovedati, ker to gnjetenje ljudi in vozov bo menda ravno nevarno.

Dobro se še spominjam iz mladih let, da ravno na plesišču v Ajdovščini se je vršil prvi napad iste bolezni. Kakor znano, je sleherno leto na sv. Ivana Krstnika javni ples na ajdovskem trgu,²⁾ ker je župna cerkev posvečena istemu največjemu med ženami rojenemu svetcu, kakor govori o njem sveto pismo. Ajdovska mladež je tudi tedaj napravila javni ples ob vročem solncu sv. Ivana, tako, da so se plesalecem in plesalkem debele srage curkoma cedile raz obličja; sred vročega plesa pa pade neki mladeneč na tla, nesejo ga v stran, ter brž spoznajo, da ga je popadla azijska kolera in v malo urah je izdihnil svojo dušo! Premislite, kakšen strah je prešinil ljudi videti in slišati, da je šel isti mladeneč iz plesišča naravnost v večnost pred sodbo božjo! Zato se tudi tisto poletje in ob koleri ni nikjer po naši pokrajini več plesalo; kajti grozovita morilka je bila najboljša pridgarica proti nespametnemu, zdravju duše in telesa nevarnemu plesovanju! Te javne ples, zlasti ob hudi poletni vročini, bi trebalo še najpred prepovedati, ker marsikdo se je že prehladil na plesišču, ter pogreznil v zgodnji grob. Vsakemu menda je znano o marsikterem mladencu in deklini, kako jih je nesrečni ples v neozdravljivo bolezen pahnil. Toliko o tem; pa molimo ter trezno živimo!

Monsignore Valussi, novoimenovani Trentinski knezoškof, kteremu je napravilo „katoliško društvo“ v Gorici dne 15. t. m. zvečer v poslovljenje sijajno večerno zabavo, tudi s slovenskim govorom,³⁾ rojen je bil 10. februarja 1837 v Tolmasonu, kake štiri ure unkraj Palmenove v Videmski nadškofiji. Po srečnem pokroviteljstvu neke merodajne osebe je

došel v Goriško osrednje semenišče, kjer je pokazal brž izredne talente ter bil v mašnika posvečen 12. februarja 1860. Ta pridobitev je bila res srečna za našo nadškofijo. Ranjki blagodušni nepozabljivi nadškof Andrej Golmayer ga je poslal v Avgustinej na Dunaj, kjer je bil za doktorja sv. pisma promoviran z vso pohvalo. Nastopil je potem službo spirituala v Goriškem seminišču (1864—1869) potem profesorja naravoslovja (1869—1880) in odtihmal (1880—1886) je bil prvostolni prošt za r. pl. Codellijem.⁴⁾ Lahi kot Slovenci so ga radi imeli (v bogoslovju), ker je učil ne le kot učenjak, ampak govoril je z neko čudno lahkoto prav klasično latinščino. Zarad njegove ponižnosti in nepristranskega pa prijaznega občevanja z bogoslovci raznih narodnosti si je bil brž pridobil srca vsih, ki so imeli z njim kaj posla. Še kot bogoslovec se je poprijel brž nemškega jezika, kterega se je do dobrega naučil. Tudi slovensko slovnico si je bil kupil in se je tudi dovolj slovenščine naučil. On se ni sramoval kot špiritual povpraševati slovenske bogoslovce za nekatere težko umevne slovniške oblike. Bog mu je dal vse talente ali zmožnosti vladati škofijo, kakoršna je velika Trentinska sv. Vigilja, škofa in mučenika. Bog ga vodi in ohrani mnoga leta cerkvi in Avstriji, kajti v Trentu je zeló potreben takšen učen mož in dober Avstrijan. Odpotoval bode dne 21. t. m. najpred v Inomost in 26. t. m. bo pa posvečen v Trentu za škofa.

Domače novice.

(Katoliška družba) vdeležila se bo procesije sv. Rešnjega Telesa v četrtek v tukajšnji stolni cerkvi s svojo zastavo, pod katero se vsi moški člani te družbe najvljudneje vabijo.

(Spored občnemu zboru Šentjakobsko-Trnovske podružnice sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) dne 29. junija t. l. ob 11. uri dopoldne v sobani slov. učiteljskega draštva (Šentjakobski trg, št. 10, I. nadstropje). 1. Nagovor predsednika in njegovega namestnika. 2. Sprejem novih udov. 3. Poročilo tajnikovo. 4. Poročilo blagajnikovo. 5. Volitev stalnega načelnitva. 6. Volitev zastopnikov po § 14. pravil za občni zbor glavne družbe. 7. Posamni nasveti. Vsi p. n. družbeni udje in prijatelji domačega šolstva se vabijo.

Za odbor:

Dr. Papež, načelnik.

(Stoletnica v deželni bolnišnici) vršila se je včeraj s slovesno sv. mašo ob 10. uri, ktero je služil s spodbudno asistenco prior Lazaristov ter bolnišnični kurat preč. gosp. Böhm, med lepim petjem deških glasov na koru. Vdeležili so se sv. opravila mil. g. knezoškof dr. Missia, deželni predsednik baron Winkler, deželni glavar grof Thurn s tremi deželnimi odborniki dr. Vošnjakom, Deteljo in Murnikom, zdravstveni svetovalec dr. Keesbacher, mestni župan Grasselli ter vsi zdravniki in uradniki zavoda s svojim vodjo vladnim svetnikom dr. Valento. Po končanem sv. opravilu obiskali so visoki gostje malo da ne vse bolniške sobane ter tako tudi bolnike oveselili s prijaznim svojim obiskom. Konečno se zberó na prijazno povabilo deželnega odbora vsi imenovani v deloma še ohranjeni obednici bosonogih Avguštincev, pregnanih po cesarju Jožefu, — v obednici, pravim, na mestu ktere ste sedaj dve bolniški sobi in mala obednica — k zmernemu zajutreku. Tu označi gosp. deželni glavar v kratkih potezah najimenitniše dogodke stoletne zgodovine bolnišnične. Za njim podá popolnejšo sliko zadnjih 30 let vladni svetnik gosp. dr. Valenta, iz ktere je bilo povzeti, da je bolnica v dobrem stanju, le da pomanjkuje prostora, ter da jo bode treba povečati, kar že tudi vgiblje deželni zastop. Sklenilo se je opisati stoletno zgodovino zavoda, ktero delo je blage volje prevzel dr. Valenta. Gosp. deželni predsednik baron Winkler izrazi na to v imenu vlade popolno priznanje deželi in njenim zastopnikom naj skrbi za bolnico, kakor tudi vsem zdravnikom in uradnikom, duhovnikom in redu usmiljenih sester na marljivem delovanju; vzlasti kaj laiskavo včeni delovanje njihovega vodje. Ko se je še mestni župan g. Grasselli zahvalil deželi v imenu Ljubljanskega mesta, ktero dobiva od tega zavoda največ korist, ter izrazil željo, „ut vireat, floreat“ žalibog „et crescat“ ter prem. g. vladika zahvalil

⁴⁾ Pritrjuje se, da je njegov brat vrednik glasovitega dnevnika „Giornale di Udine“, ki diši po „irredenti“; kar pa pri njegovem imenovanju mu ni smelo nič škodovati! Pis.

in priporočil deželnim očetom, naj skrbé — kakor do sedaj — tudi v prihodnjo, da se v blagodejnem tem zavodu skrbi pri telesnem zdravljenju tudi za dušno zdravje, ktero po pričevanju toliko imenitnih zdravnikov veliko pomaga pri zdravljenju telesnih bolezni, — ter se dalo tudi priznanje dobremu Slapskemu vinu, ktero so dali deželni očetje poskušati, je bila slavnost končana, ktero tudi služabništvo bolnišnično in rekonvalescentje z boljšo jedjo in vinom okusili.

(Raića Božidara čestilec) na znanje. Že pred leti je marsikteri čestilec Raićev želel dobiti njegovo sliko, toda mož se nikdar ni mogel odločiti za to, da bi se bil dal fotografovati. V Ljubljani so silili njegovi prijatelji, osobito njegov bratranec, va-nj, naj se dá fotografovati in on je ustregel tej želji, ko je prvokrat sobo zapustil in se na sprehod peljal (18. majnika letos). Fotografiral ga je g. Schneider in ga jako dobro pogodil, tako, da je bil ranjki Božidar sam vesel svoje slike. Raićeva, resnično krasna slika dobiva se pri fotografu g. Schneideru (Hôtel Elephant) po 50 kr. Dijaki jo dobé, če jih več vkup naročé, ravno tam po 40 kr. — S tem naznanilom gotovo ustežemo Slovincem, ki želé imeti sliko neustrašljivega in neomahljivega prvoboritelja Raića Božidara.

(Povišanje c. k. poštних uradnikov.) Razven že minoli teden navedenih uradnikov povišani so bili tudi še sledeči c. k. asistentje za oficijale: gospod Matija Kokalj, Franc Poka de Pokafalna, Leopold Vrhovec in Ivan Weiss, vsi iz Ljubljane.

(Grozna toča) vsula se je 13. t. m. po Boštanski občini v političnem okraji Krškem. Poljski pridelki so deloma popolnoma vničeni, zemlja je na več krajih popolnoma poplavljen in je mnogo posestnikov, ki imajo 200 do 300 gld. škode. Take hude ure v onem okraji niti najstarejši ljudje ne pomnijo.

(Usmrtil se je) v Mariboru učiteljsk pripravnik v torek ponoči položivši se na Dravskem mostu na šine, kjer ga je ob 11. uri ponoči poštni vlak zmečkal. Zgorenji del života in noge so mu popolnoma pretrte.

(Protí kolerí) zaukazalo je c. k. ministerstvo notranjih zadev vseh tistih ostrih naredeb držati se, kakor so bile lansko leto izdane. Vsaka občina je pod strogo kaznijo dolžna, vsak zaradi kolere sumljiv slučaj takoj politični gosposki objaviti in to po najkrajšji poti. Z osebami z Trsta došlimi postopalo se bode prav tako, kakor z onimi iz Laškega, to je, oboje se bodo po nekaj dni opazovale.

(Razpisana) je služba sodniškega pristava na Kranjskem za napravo zemljiške knjige. Prošnje do 6. julija predsedništvu c. kr. deželne nadsodnije v Gradcu.

Razne reči.

— Povodnji na Južnem Ogerskem v Banatu se vsako leto ob istem času ponavljajo, v županiji Temeški in Torontalski koder teče reka Bega, poplavljenih je več vasi in nad 40.000 oralov nlij je pod vodo. Že navadni naliiv poškuđuje nasipe napravljene proti povodnji. Ljudstvo je silo razjarjeno, bati se je javnih nemirov. Ministerstvo prometa je poslalo komisijo na lice mesta, ker od vseh strani prihajajo pritožbe. Že od l. 1871 je tukaj društvo, ki ima nalog varovati pred povodnjo zemljišča najboljše zemlje nekako pol milijona oralov. V tem ozemlju je 12 mest, 71 občin in 129.000 ljudi. A koliko je storilo to društvo za varstvo zemljišč? — Na papirju veliko, čestokrat je zborovalo mnogo črtežev napravilo, več sej imelo, a nasipi so bili le preslabi, delo izpeljano ali površno ali brez potrebnega prevdarka. Še p. l. je to društvo na posodo vzelo v ta namen in bremena navalilo ljudem tukaj prizadetim. Od l. 1871—1884 je to društvo izdalo 13.483.257 gl. 28 kr. na leto tedaj nad 1 milijon. In to so mogli po večem skupaj spraviti posestniki, a voda huje razsaja nego pred l. 1871. Sicer je tukaj najdljo dobrih služeb mnogo vladnih pristašev, no brez tega na Ogerskem ni nikjer, liberalna in parlamentarna vlada tega potrebuje. To je izgled ki velja za mnogo drugih enakih. — Vpraša se pa tudi, je li sploh mogoče obvarovati tisto zemljo pred povodnjo, ali imajo vode dosti strmea (Gefäll) ali ni morda tako, če vodo na jednem kraju na enem bregu zajeze, pa s toliko večjo silo vdari na drugi breg. Kolikor zvemo po raznih kombinacijah vzeti iz zemljepisov, južnega Ogerskega ni mogoče drugače obvarovati pred povodnjo, da se Donavi pri „Železnih vratih“ odpre dosti široka struga. Pri povodnjih nastopa Donava, nastopa Tisa in vsi njini pritoci, iz tega vzroka je bil Segedin poplavljen, iz tega vzroka so pa tudi vsako leto povodnji v Banatu.

¹⁾ Božja pot k Materi Božji na Grad pri Merni je nastala še le po neki — kakor se pripoveduje — ponočni prikazni (v sanjah) presv. Device r. Mirenskega župnika čast. g. Elevisi, in ker je nek imela r. gospa Kalisterjeva v Trstu enake sanje z č. g. župnikom, je ona dala brž 12.000 gld. za pomoč k sezidanju one cerkve. Pis.

²⁾ Pravijo, da se Ajdovščina isti trg zato tako imenuje, ker je bila zadnja vas slovenskih neznabogov, ki se je k sv. veri spreobrnila. Pis.

³⁾ Govoril je izvrstno Vam znani g. Podvigenjski, podistkar „Slovenca“ v lanskem letniku. Pis.

— Pogreb bavarskega kralja Ludovika II. je bil v Monakovem 19. t. m. Vse dopoldne je deževalo, ko se je mrtvaški spreved proti 12. uri vzdignil, prikazalo se je solnce izza oblakov. Mrtvaški spreved se je pomikal po programu poprej napovedanem. Od vseh krajev Bavarske so prišli ljudje k pogrebu. Tesno natlačeni so stali ljudje po vseh krajih, koder se je pomikal mrtvaški spreved, špalir so delali veterani, vojaki in redarji. Izmed veličastnega vojaškega spreveda odlikovale so se posebno deputacije pruskega huzarskega, avstrijskega peš- in ruskega dragonskega polka, katerih lastnik je bil kralj Ludovik. Pred kraljevo krsto je šlo po stari navadi 25 v črno dolgo meniško halo popolno zaviti mož, tako da so bile odprtine samo za oči. To še bolj poviša žalosten vtis. Za križem, ki je bil nošen za mrtvaškim vozom, so stopali princ-vladar, vsi vnunji in domači bavarski principi, med katerim imenujemo avstrijskega in pruskega prestolonaslednika, prvi v uniformi svojega polka, drugi pa v uniformi pruskega maršala, nadvojvoda badenski in heski v pruski uniformi, in drugi nemški principi in vladarji so šli po trije skupaj in vojvode Ludovik, Karol Teodor in Maks Emanuel Bavarski so sklenili spreved vladarskih oseb. Za njimi so šli posebni poslanci raznih dvorov in držav. Ves spreved je trajal celo uro. Kraljevi mrlič je bil pokopan v dvorno cerkev sv. Mihaela. Ko je nadškof Steihele opravil cerkveni obred nad mrličem, spustili so kraljevo krsto v rakev kraljevih prednikov. Ko so ljudje iz vseh krajev vračali se od pogreba, vtil so je nenadoma hud dež, ki pa ni dolgo trajal.

— Smešnica. Zdravnik: „Ljubi moj kako vam je kaj?“ Bolnik: „Tako, tako, slabo — ne slišim.“ Zdravnik: „Kolikokrat sem vam že rekel, da ne pijte žganja.“ Čez 14 dni. Zdravnik: „No kako je?“ Bolnik: „Ni vam, g. doktor, treba upiti. Ubogal sem, nisem več pil žganja in dobro slišim.“ Po 8 dneh. Bolnik: „Kaj ste rekli, g. doktor?“ — zopet ne slišim.“ Zdravnik: „Ste torej pa že pili žganje!“ Bolnik: „Sem, g. doktor; saj kar sem bil doslej slišal, vse ni bilo toliko vredno, kakor frakelj žganja.“

Telegrami.

Zadar, 21. junija. Črnogorski knez potuje incognito z malim spremstvom iz Kotora na Reko.

Pariz, 21. junija. Štirje delavci, ki so inženirja Vatrina v Decazeville umorili, bili so obsojeni na pet do osemletno ječo.

Mons, 21. junija. Delo se je po vsih promogovih jamah zopet pričelo.

Prošnja.

Čutljiva potreba, koja je iz sedanjih žalostnih okolnost v apostolskem namestništvu v Sredu in Plovdivu (Sofija in Filipopol) v Bolgariji nastala, sili nas bolj kakor kedaj obrniti se na dobrotnike v Avstriji, tu najpotrebnejše pomočke za katoliški misijon na ta način iskati. Politične razmere namreč med Avstro-Ogersko in Bolgarijo so v zadnji vojski naše stanje mnogo spremenile in obtežile, ker nam Bolgari niso več tako udani, kakor poprej; toraj se tudi od njih ne moremo ničesa nadjati; naša dobra mati „Congregatio de Propaganda Fide“ — oropana po brezverni vladi — ne more ne sebi ne nam pomagati, temuč sama mora na tuja vrata trkati in milosti iskati.

Zavoljo teh žalostnih vzrokov je podpisani z dovoljenjem in odobrenjem propagande, od mil. gosp. nadškofa o. Roberta Meninina, apostolskega namestnika v Sredu in Plovdivu v Avstrijo poslan, da v svoji domovini (štajarski) nabira milodare za novo semenišče v Sredu. Poln zaupanja v Boga, preblazeno njegovo mater Devico Marijo in sv. Jožefa, goreče prosim prečastito duhovščino, visoko spoštovano občinstvo in razne bratovščine, da za zgor omenjeno svrho obilno darujejo ter pošiljajo z naslovom na samostan oo. frančiškanov v Mariboru ali pa v Ljubljani. Dobrotljivi Bog naj povrne tisočkrat vsaki dar milim dobrotnikom.

P. Max Stranjsak,
kapucin, apostolski misijonar iz Bolgarije.

Umrli so:

18. junija. Marija Jak, knjigovodja hči, 4 leta, Rimska cesta št. 2, davica. — Kutra Brus, delavka, 75 let, Žabjak št. 13, Marasmus. — Gregor Cotman, užitinski paznik, 45 let, sv. Florjana ulice št. 25, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
19.	7. u. jut.	731-13	+ 9.2	sl. zap.	dež	51.60
	2. u. pop.	730-81	+12.6	sl. szp.	oblačno	
	9. u. zveč.	729-56	+11.6	sl. zap.	dež	
20.	7. u. jut.	724-77	+10.2	sl. vzh.	dež	17.10
	2. u. pop.	723-22	+15.2	sl. szap.	oblačno	
	9. u. zveč.	725-33	+12.2	sl. zap.	dež	

V soboto dež. Srednja temperatura 11.1° C., za 7.6 pod normalom. V nedeljo deževno vreme, planine je pa sneg pobelil. Srednja temperatura 12.5°, za 6.1° pod normalom.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Jerič.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. junija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 10 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	85 " 80 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	116 " 90 "
Papirna renta, davka prosta	102 " — "
Akcije avstr.-ogerske banke	875 " — "
Kreditne akcije	279 " 60 "
London	126 " 20 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " — 1/2 "
Cas. cekini	5 " 94 "
Nemške marke	61 " 97 1/2 "

Druga izdaja 1886.

R. Andree's Allgemeiner Hand-Atlas,

ki ima 120 zemljevidnih strani in popoln obseg imen. Ta druga izdaja izhaja v obliki zdatno zboljšani in dopolnjeni. Vseskozi je jako skrbno pregledana in za celo četrt bolj obsežna, nego prva izdaja; ima namreč 31 zemljevidov več. Praktična stran se ji je pa dala s pridejanjem imenikom, 100 atlantovih strani obsežnim, kjer se nahaja več, nego 100.000 imen, s pomočjo katerih se vsako mesto, vsaka reka, vsaka gora takoj najde.

Ta atlant izhaja v 12 sešitkih po 1 gld. 24 kr. mesečno.

Prvi sešitek je že na pogled razpoložen.

Vsak, kdor se le količkaj peča z dnevnimi dogodki po širnem svetu, moral bi imeti tak atlant. Posest take knjige bila je poprej zaradi nezmerne cene le predprava bogatašev, vsled izdavanja Andrejevega atlanta v sešitkih si jo lahko vsak omisli, kdor se k razumnikom prišteva.

Naročila nanj sprejema

„Katoliška Bukvarna“
v Ljubljani.

(5)

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotračnicah knjiga:

Kurzgefasste Geschichte Krains

mit besonderer Rücksicht auf Cultur-Entwicklung.

Von

August Dimitz.

10 pol v 8°.

Cena mehko vezani knjigi je 80 kr., elegantno v zlatem obresku vezana stane 1 gld. 50 kr

Čislani gospod pisatelj podaja nam v omenjeni knjigi pregledno in skupno, nič važnega prezirajočo, objektivno podobo povestnice naše ožje domovine, koja bode vsak domoljub gotovo kot dobro došlo in z veseljem marljivo prebiral.

Ig. pl. Kleinmayr et Fed Bamberg
knjigotračnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 41 kr., — domača 7 gl. 95 kr. — Rž 6 gl. 10 kr. — Ječmen 5 gl. 11 kr. — Ajda 5 gl. 61 kr. — Proso 6 gl. 43 kr. — Turšica 5 gld. 61 kr. — Oves 3 gl. 79 kr.

Tu jci.

18. junija.

Pri **Matiču**: Arnold Co-hem, trgovec, iz Pariza. — J. Herbet, trgovec iz Ried-a. Emil Preitlchner, e. k. poštni uradnik, z Dunaja. — Schönewetter, Glas, Berner, trgovec, z Dunaja. — Berthold Eich-berg, trgovec, iz Raaba. — J. Kobler, dvorni svetnik, iz Reke.

Pri **Virantu**: Dr. Karl c. kr. okrajni sodnik, z so-progo, iz Friedberga. — Jožef Košak, posestn., iz Podgabra. Vidmar, posestnik, iz Begunj.

Pri **Bac. dvoru**: Jak. in Ludovik Deutsch, poto-valec iz Grada. — Ernest Sedlnitzky, zasebnik, iz Go-rice. — Franc Kerzunk, po-sestnik, s soprogo, iz Kosta-njevice.

Pri **Stonu**: Henrik pl. Giessl, e. k. feldmaršallajte-nant, z Dunaja. — Kann in Zimmer, potovalec, z Dunaja. Max Viranyi, iz Budapešte.

Tužnega srea javljamo podpisani v svojem in v imenu sorodnikov vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je bilo Bogu vsegamogočnemu všeč, našega preljubega sina, oziroma brata, svaka in vnuka, gospoda

ANTON-a DEKLEVO,

privatnega uradnika,

po kratki, mučni bolezni, previdnega s sv. zakramenti za umirajočee, včeraj ponoči ob 1/2 12. uri v 41. letu svoje starosti k sebi poklicati.

Truplo blagega ranjkega se bode v ponedeljek, 21. t. m. ob 6. uri popoldne v Maiffredigasse, hiš. št. 6, slovesno blagoslovilo in potem na pokopališče sv. Petra prepeljalo in ondi v družinsko rakev k večnemu počitku položilo.

Svete maše zadušnice se bodo brale v torek 22. t. m. ob 10. uri popoldne v nemški cerkvi (Leechkirche).

GRADEC, 20. junija 1886.

Anton Dekleva, posestnik, oče.

Marija Dekleva, mati.

Marija Dekleva, stara mati.

Josip Dekleva, posestnik.

Josipina Lavrenčič, Franja Žužek, Antonija Dekleva, sestre.

Alojzij Dekleva, avskultant, brata.

Franjo Lavrenčič, posestnik, Franjo Žužek, okrajni inženir, svaka.

Jera Dekleva, svakinja.

(Prvi štajarski pogrebni zavod v Gradcu.)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila se zmiraj sveža dobé v lekarni **G. Piccoli-ja „Pri Angelu“** v Ljubljani, na Dunajski cesti, kjer se naročila takoj po pošti proti povzetju izvršujejo.

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odraslim, posebno pri-poročamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok

iz vseh časov krščanstva.

I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151,
II. " " " 1885 " V, 160.
III. " prvi " 1883 " IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr. krasno v platnu vezan 60 kr., vsi trije deli skupaj krasno v platnu vezani veljajo le 1 gld. 50 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.
Cena 5 kr.

(16) **Katoliška Bukvarna.**